

Parohia „Socodor”

A. ISTORICUL COMUNITĂȚII PAROHIALE.[PREZENTARE GENERALĂ A LOCALITĂȚII D.P.D.V. GEOGRAFIC, ISTORICO-DEMOGRAFIC, ARHEOLOGIC, CULTURAL, ECONOMIC, MONUMENTUL EROILOR]

B. ISTORICUL BISERICII PAROHIALE.[ISTORIA ZIDIRII EI]În anul 1763, în timpul marilor frământări religioase și politice din Europa, precum și în pragul Răscoalei lui Horia, Colșca și Crișan, locuitorii comunei Socodor termină de zidit actuala biserică. Menționăm faptul că acest edificiu de cult, a fost zidit pe temeliele fostei biserici de lemn, care a fost incendiată (sau incendiată de tunurile generalului Bukov) pe la anul 1760. Piatra de temelie a fundației a fost adusă cu carele din dealul Milovei (localitatea de lângă Lipova, județul Arad), iar cărămida din care este zidită biserică a fost fabricată și arsă pe locul bisericii, lângă vale. Pe acea vreme, tot teritoriul cuprins între cele trei străzi și vale (sub denumirea actuală de velj) aparțineu bisericii și folosită ca cimitir. Târnosirea Bisericii a avut loc în anul 1764. [ARHITECTURA. PLAN, DIMENSIUNI, MATERIALE DE CONSTRUCȚIE] Stilul arhitectural al noii biserici edificate în anul 1763 este cel baroc-venezian cu turn în formă de sulită, cu cruce de fier în vârf. Arhitectul și meștrii sunt necunoscuți. Interiorul bisericii este compus din trei cupole în stil gotic-ovale cu linii ascuțite. [OBIECTE VECHI DE CULT, MANUSCRISE ȘI CĂRȚI VECHI] Din vechea biserică de lemn, dinaintea de 1763, au rămas doar două icoane, pictate pe lemn de zugravul Nistor din anul 1732, una reprezentând pe Domnul Nostru Iisus Hristos, iar cealaltă pe Fecioara Maria cu pruncul în brațe, precum și opt prăznicare de dimensiuni mai mici. Se crede că aceste opt prăznicare sunt mai vechi decât cele două icoane de la 1732. Cruce de fier din vârful turnului, odată cu edificarea Sfintei Biserici, în anul 1763, se află azi în cimitirul CFR (aflat pe partea stângă, lângă poarta intrării în cimitir). Un clopot mijlociu, turnat prima dată în anul 1792 și returnat în anul 1892. Două sfeșnice, aflate în fața Sfântului Altar, lucrate artistic și vechi ca Biserica. Reparații și adăugiri a Sfintei Biserici s-au făcut, din câte cunoaștem în anii: În anul 1786 s-a achiziționat iconostasul, provenind de la biserică ortodoxă sârbă din Arad. Cu această ocazie s-a înlocuit crucea de fier din vârful turnului cu alta realizată din cupru. De bună seamă că atunci, s-au făcut reparații generale, interne și externe, întregului edificiu. La 14 iunie 1900 și-a anunțat prima vizită canonică Episcopul Iosif Goldiș, original din comuna Socodor, ocazie cu care se face reparația întregului edificiu prin maestrul Mihai Banaky din Arad. Cu această ocazie pentru a face o

supriză plăcută Episcopului lor, cheltuiesc 280 coroane, cu portretul episcopului goldiș, care să își păstreze în biserica lor. Portretul, nu se află în biserica din Socodor, probabil fiind la Sf. Episcopie din Arad. Tot cu acea ocazie se construiește magazia pentru depozitarea unor obiecte de cult și materiale din curtea bisericii. Altă reparație capitală se face în anul 1913 de maestrul Ioan Cohan din Chișineu Criș, care execută lucrările generale de reparație și renovare ca tencuirea, repararea corului și adăugarea unei încăperi separate pentru treptele ce duc la turn în forma în care se regăsește și astăzi. Zugrăvitul interior îl execută zugravul Gheorghe Goran, din Arad, în formă de marmură imitată. Arhitectul lucrării a fost Paul Rozvan. Lucrări de consolidare cu fier strâns la cald, s-au mai executat în anul 1927 și spălătul vechii zugrăveli. În anul 1964 s-au făcut reparații generale interioare și exterioare de curățire și spălare a interiorului zugrăvit precum și a icoanelor. Încă din anul 1918, biserica ortodoxă din Socodor, deținea patru edificii școlare din care trei serveau pentru curnul primar de patru clase, iar una pentru „azil” de copii, adică gradiniță. În anul 1978, în ziua de **19 iulie**, o furtună puternică a distrus turnul Sfintei Biserici, fiind refăcut în același an când și crucea a fost executată din tablă de cupru așezată pe turla Bisericii și placat turnul cu tablă zincată. În anul 1993, s-au executat reparații generale a exteriorului Bisericii, cu înlocuirea tablei de pe turla Bisericii și sfințirea acesteia. În anul 2005 în ziua de **19 iulie** o tornadă a distrus turnul și acoperișul Bisericii, de la această dată au început lucrările de reparații, exterioare cu refacerea turnului întotalitate, învelit cu șindrilă bituminoasă cu inserție de cupru și o nouă cruce de fier așezată în varful acestuia. Deasemenea au început lucrările de reparații interioare cu refacerea picturii în tehnica fresco, executată de pictorul Bănică Dumitru din București și pavată cu plăci din granit. Totodată s-a înlocuit și mobilierul în totalitate și s-au achiziționat cinci policandre și șase aplice, aduse din Grecia. S-a introdus și încălzirea centrală în Sfânta Biserică pe bază de combustibil solid. Tot atunci s-a electrificat și clopotele Sfintei Biserici, pe bază de electromagneți. S-au executat și lucrări de modernizare a curții Bisericii prin refacerea gazonului, plantarea de arbuști ornamentali și pavarea aleilor care înconjoară Biserica. Menționăm că în urma finalizării tuturor acestor lucrări, în anul 2010, la data de 22 august, odată cu sărbătorirea „Praznicului de pită nouă”, sărbătoarea tradițională a comunei Socodor, a avut loc sfințirea Bisericii, fiind prezenți la aceste măreț eveniment doi Ierarhi: I.P.S. Timotei Sevicu al Aradului și P.S. Siluan al Ungariei, împreună cu un sobor mare de preoți, atât din țară, cât și din Ungaria.[ȘIRUL PREOȚILOR]Popa Ioan, Pop Gheorghe și Popa Gheorghe în anul 1743;Popa Petru în anul 1745;Popovici Teodor între ani 1762 – 1779, în timpul slujirii lui s-a zidit actuala Biserică;Țapoș Simion, Indricău Pavel, Moroșan Marcu, Chebelev Ștefan și Popa Ion Moaler, între anii 1779 și 1786;Nicolae Ianc, Țapoș Vasile și

Țapoș Gheorghe, între anii 1820 și 1831. Amintim că preotul Țapoș Gheorghe, a fost prieten intim a lui Diaconovici Loga și asesor consistorial, unul din cei mai de seamă preoți din dieceza Aradului; Chirilă Petru în anul 1844; Țapoș Vasile, Popa Dimitrie și Tulcan Ștefan între anii 1864 și 1872; Gavril Lazăr (alis „Popa Furtună”) amintit și în lucrarea lui Ioan Slavici „Pădureanca”, în 1877; Varga Aurel între 1882 și 1919; Popa Aurel între ani 1906 și 1943; Pop Aurel între ani 1906 și 1943; Mureșean Petru de la anul 1912; Brad Petru de la anul 1926; Mladin Ioan de la anul 1932; Moț Ioan de la anul 1938; Popa Roman de la 1946; Mihuța Ioan între anii 1974 și 1983; Stan Constantin între ani 1979 și 2011; Boțoc Viorel de la 1983 până în prezent, Ardelean Ovidiu din anul 2011 și până în prezent.

C. CIMITIRUL. Parohia nu deține cimitir.

D. ACTIVITĂȚI CULTURALE ȘI FILANTROPICE ÎN TRECUT. Din spusele bătrânilor satului, am mai aflat numele locuitorilor care au participat la actul istoric de la Alba Iulie de la 1 decembrie 1918: Preot, mai târziu Protopot, Petru Marșieu; Preot Aurel Pop; Pășcuț Flore - țăran; Junc Toater - țăran; Otavă Ioan - țăran; Berar Iosif - țăran; Muscan Dimitrie - țăran; Ardelean Mihai - țăran; Sabău Ștefan - țăran; Pășcuț Gheorghe - țăran; Ardelean Ioan - țăran; Ardelean Vasile - țăran; Chirilă Dimitrie - țăran; Mladin Ioan - țăran; Jura Ioan - țăran; Igna Petru - țăran; Muscan Ioan - țăran; Tulcan Ioan - țăran; Indricău Axente - țăran; Barna Dimitrie - țăran; Bontău Gheorghe - țăran;

E. PROFILUL ACTUAL AL PAROHIEI. Parohia Socodor, Număr credincioși: 1329;

F. DATELE DE CONTACT ALE PAROHIEI. [HRAM], „Buna Vestire”, [OFICIU PAROHIAL] Nu are telefon și site oficial.